

15.10.17

שלום רב,

נבקש להודות לחברי הוועדה להערכת איכות של תכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בגיל הרך במכללות לחינוך על הד"וח המפורט הנוגע למחלקה במכללת סמינר הקיבוצים. אנו רואים בתהליך כולו של בקרת האיכות הזדמנות לשיפור והתפתחות והוא ישמש אותנו בשיח בצוותים שונים בתוך ומחוץ למחלקה לגיל הרך כמו גם לפעולות אופרטיביות לטובת השבחת ההכשרה.

קראנו את הדו"ח בעיון רב ולהלן טבלה ובה פירוט התייחסותנו לכל אחת מן ההערות שהועלו בו. נציין כי כבר עם תחילת שנה"ל תשע"ח בפגישה הפותחת את השנה, מתכננת ראשת המחלקה להציג את ממצאי הדו"ח לכלל המרצים בצוות המחלקה, ולצד הממצאים הנוגעים ספציפית למחלקה להציג תכנית אופרטיבית לקידום ושיפור, כפי שמוצג גם בטבלה שלהלן. מלבד זאת הדו"ח והפעילויות בעקבותיו ישמשו דוגמא לשיח בנושא בקרת איכות שתנהל דיקנית הפקולטה עם מחלקות אחרות בפקולטה. אנחנו מאשרים את פרסום תגובתנו לדו"ח באתר.

בברכה,

פרופ' ציפי ליבמן, נשיאת המכללה
ד"ר יהודית וינברגר, רקטור המכללה
ד"ר אירית לוי-פלדמן, דיקנית הפקולטה לחינוך
ד"ר נירה ואלה, ראשת המחלקה לגיל הרך

צעדים ליישום המלצות הוועדה (כולל לוח זמנים ליישום)	המלצות הכרחיות של הוועדה	פרקי הדו"ח
<p>במהלך שנת הלימודים תשע"ז החל תהליך לגיבוש האתוס של המחלקה לגיל הרך לשם הבהרה של האתוס המחלקתי המשותף מחד, וייחודיות כל נתיב, מאידך. מהלך זה יימשך גם בשנה"ל תשע"ח. ביוני 2018 – ייצא לאור מסמך מסכם המתאר את האתוס המשותף של כלל המחלקה לגיל הרך והייחודי לכל אחד מהנתיבים שלה.</p> <p>להלן פירוט ביחס לכל אחד מנתיבי המחלקה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בנתיב הדיאלוגי: נערך שיח משותף יחד עם פרופ' נמרוד אלוני והמדריכות הפדגוגיות לשם גיבוש האג'נדה לנתיב. מפגשים אלו יימשכו בשנה"ל תשע"ח ויובילו לגיבוש, כתיבה והמשגה של אתוס הנתיב במהלך שנה"ל הנוכחית. • במהלך שנה"ל תשע"ז נערך בנתיב היצירתי מחקר חלוץ, ע"י מדריכות הנתיב וראשת המחלקה, הנוגע לנתיב לבחינת הטמעת האתוס שלו בקרב בוגרות. המחקר הוצג בכנס בין לאומי. להלן קישור לכנס: http://www.eecera.org/custom/uploads/2017/09/conference-programme-bologna-2017.pdf • במהלך שנה"ל תשע"ח יחל שיח לטובת חידוד וחינוך הנלמד בהכשרה בנתיב לחינוך מיוחד במחלקה. <p>כאמור, ייערך שיח משותף של חברי המחלקה בנוגע למשותף ולייחודי, תוך בחינה מחדשת של כל נתיבי הלימוד בנפרד והתאמה לאתוס המכללה.</p>	<p>לבחון מחדש את נתיבי הלימוד במחלקה לגיל הרך וכן את תכנית הלימודים בפועל ולהגדיר ביתר בהירות כל נתיב</p>	<p>סעיף 1: ההנהלה</p>
<p>נערך ליווי וחניכה של סגל חדש גם במסגרות כלל מכללתיות וגם במסגרות פנים מחלקתיות. לפני תחילת שנת הלימודים מתקיימים יומיים של אוריינטציה לסגל חדש כמו כן נערכים מפגשים במהלך השנה בהובלת היחידה לקידום הוראה במכללה (ראו נספח 1 ונספח 2 המצורף כקובץ נפרד). מלבד הללו, בתוך המחלקה לגיל הרך, כל מדריכה פדגוגית חדשה ומרצה חדש זוכים להדרכה וליווי צמודים ע"י ראשת המחלקה. בעקבות הדו"ח, מלבד ראשת המחלקה יוצמד לכל מרצה חדש גם איש סגל מתוך המחלקה לחניכה ועזרה אישית. המכללה עברה לפני כשנה וחצי לאחריות ות"ת ונערך מהלך מקיף מכללתי של יידוע הסגל בכל הנוגע לקידום. זאת בין היתר על ידי עדכון פורטל הסגל האקדמי באתר המכללה http://www.smkb.ac.il/academy ובמפגשים שערכו נשיאת המכללה ורקטור המכללה לסגל אקדמי, אשר הוקדשו לנושא זה. בתוך כך הוקמה לצד ועדת הקידומים לסגל מחקרי בכיר, גם ועדת קידומים לסגל אחר בכיר. וועדה זו תחל לפעול בתשע"ח. הוועדה תוכל לתת מענה של קידום לסגל בכיר שאיננו חוקר. רבות מהמדריכות הפדגוגיות במחלקה שייכות לסגל זה וזהו אופק קידומי עבורן.</p>	<p>להגדיר באופן ברור וליידע את סגל התוכנית לגבי סגל חדש וקידום חברי סגל במחלקה</p>	

<p>לצערנו קיים בארץ מחסור בחוקרים וחוקרות בתחום הגיל הרך, במיוחד בתחומים שהם רלבנטיים לקידום הכשרת גננות. עם זאת, נעשים מאמצים לגייס חברי סגל חדשים תוך דגש על התחום המחקרי בו הם עוסקים. כמו כן, נעשים מאמצים לעידוד חברי סגל נוכחיים לעסוק במחקר. כך למשל שלוש חברות סגל בתהליכי דוקטורט, עבודה של אחת מהן נמצאת בהליכי שיפוט ושתיים נוספות נמצאות בשלבי סיום כתיבה. חברת סגל נוספת הוציאה לאור ספר מפרי עטה וקיימים פרסומים מחקרניים לחברי סגל נוספים. כל אלה יפורסמו לסגל המחלקה. עוד נציין כי השנה קלטנו לסגל המחלקה פרופ' בכירה בתחום הגיל הרך בישראל ואנו עושים מאמצים לגייס חברי סגל בכירים נוספים בתחום.</p>	<p>לגייס למסלול לגיל הרך חברי סגל העוסקים במחקר.</p>	<p>סעיף 2: סגל הוראה</p>
<p>לטובת מיסוד הקשר בין חברי סגל דיסציפלינריים לבין מדריכות פדגוגיות במחלקה, מתקיימים שני מפגשים שנתיים לכלל סגל ההוראה במשותף עם סגל ההדרכה במחלקה לגיל הרך. בנוסף, באחריות כל אחת מהמדריכות הפדגוגיות ליצור קשר עם כל אחד מהמרצים בכתתה לטובת תיאום. בשנה"ל תשע"ח ייעשה מעקב שוטף של ראשת המחלקה אחר הקשרים בין המדריכות למרצים המלמדים בכיתתן: בדצמבר 2017 ובמאי 2018.</p>	<p>למסד את הקשר בין חברי הסגל הדיסציפלינארי והחינוכי לבין המדריכות הפדגוגיות.</p>	
<p>לקראת תשע"ח, הנהלת המכללה קבעה דרכים ברורות לקידום לחברי הסגל המחקרי וההוראתי. הותוו דרכי קידום ברורות ושקופות המתפרסמות באתר המכללה, בכינוסים מכללתיים של מרצים, במפגשי סגל של הפקולטה לחינוך ובמפגשי סגל של המחלקה לגיל הרך. כמו כן, מפורסמות דרכי קידום לסגל המחקרי וההוראתי באתר המכללה. עם זאת, כאמור, המכללה עברה לפני כשנה וחצי לאחריות ות"ת ונערך מהלך מכללתי ליידוע תנאי העסקה ואפשרויות קידום לסגל. מהלך אשר יתווך למרצי הפקולטה גם על ידי דיקנית הפקולטה וגם על ידי ראשי המחלקות בכללם ראשת המחלקה לגיל הרך.</p>	<p>לקיים מערך קידום ועדכון אקדמי של העוסקים בפדגוגיה והדרכה וליידע את הסגל בעניין.</p>	
<p>כפי שנכתב לעיל הוקמה ועדת קידומים לסגל אחר בכיר והסגל מיודע על כך בפורומים מכללתיים, דרך היחידה לקידום ההוראה, רשות המחקר ובאתר המכללה. בנוסף בתחילת שנה"ל תשע"ח דיקנית הפקולטה תכנס למפגשים של כל הצוותים במחלקות השונות ותעדכן בנוגע לתנאי העסקה והקידום.</p>	<p>להפעיל מערך קידום אקדמי ברור עבור חברי הסגל במחלקה וליידע את הסגל בעניין.</p>	
<p>בשנה א', בכל הנתיבים במחלקה, קיימת התנסות במסגרות - לידה ועד גיל 3. שיעורי ההדרכה מציגים היבטים תיאורטיים ויישומיים של העיסוק בגילאים האלה ונמצאים בקשר ישיר עם ההתנסות המלווה על ידי המדריכות הפדגוגיות. מלבד זאת, חומר התיאורטי נוסף נלמד בשיעורי הפסיכולוגיה ההתפתחותית ובשיעור של התפתחות סנסומוטורית. בשנה הראשונה בהכשרה בחינוך מיוחד ניתן דגש רב על גילאי לידה עד שלוש, זאת במסגרת הנדרשת על פי מתווה אריאב. בעקבות הערות הוועדה נושא זה יבחן שוב וייעשה מאמץ להרחיבו גם לקורסים</p>	<p>להרחיב את תכנית הלימודים כך שתכלול היבטים תיאורטיים ויישומיים לעבודה עם ילדים בגיל לידה – שלוש</p>	<p>פרק 3: תכנית הלימודים</p>

<p>נוספים. בינואר 2018 יתקיים מפגש ראשון עם מרצי הקורסים להתפתחות הילד והמדריכות הפדגוגיות של שנתון א' לבחינה מחודשת של התכנים העוסקים בגילאי לידה עד שלוש. מסקנות ייושמו בשנת הלימודים תשע"ט.</p>		
<p>הפקולטה לחינוך שמה לה למטרה, כאחד מיעדי דיקנית הפקולטה, לשפר את הכתיבה האקדמית של הסטודנטים והסטודנטיות. סגל מרצים ייעודי עוסק בתחום טיפוח הכתיבה האקדמית מזה 5 שנים. לאחרונה סגל זה התרחב בלווי אישי למרצים שעוסקים בטיפוח הכתיבה האקדמית. בעקבות הערת הוועדה, בשנת הלימודים הקרובה מרצי המחלקה יעדכנו את המקורות של הקורסים. כמו כן, יושם דגש על העלאת הרמה האקדמית: בכתיבה, בקריאת מאמרים ובדיונים בכתות. מלבד זאת כחלק מהיחידה לקידום ההוראה במכללה קיים ערוץ לתמיכה אישית בהטמעת היבטים של אוריינות אקדמית בקורסים השונים (AWpack -academic writing and pedagogical content). במהלך השנה הנוכחית ראשת המחלקה תעודד מרצים להיעזר בערוץ זה ותעקוב אחר המרצים שאכן מיישמים אותו בפועל. מלבד זאת, במהלך אוקטובר 2017 - כל הסילבוסים של כל הקורסים ייבדקו ע"י ראשת המחלקה ויעודכנו במידת הצורך, כדי לשפר את הרמה האקדמית. עד יוני 2018 יגובשו במחלקה לגיל הרך היבטים אופרטיביים להעלאת הרמה האקדמית. נציין כי נושא זה של רמה אקדמית של קורסים נדון באופן הוליסטי גם בפקולטה לחינוך כולה ונרשם כיעד של דיקנית הפקולטה לשנה"ל הנוכחית לצד ברור מקיף בכל הנוגע לדמות הבוגר הרצוי למאה ה-21 ובחינת היבטים אופרטיביים וחדשניים בהכשרתו תוך שמירה על רמה אקדמית איכותית וגבוהה.</p>	<p>להעלות את הרמה האקדמית של הקורסים בתוכנית ולשלב מקורות עדכניים מחקריים</p>	
<p>בתוך הדיונים הרחבים ברמת הפקולטה וברמת המחלקה בכל הנוגע להיבטים פרקטיים של הכשרת הבוגר במאה ה-21 ייעשה ניסיון להדק את הקשר בין היבטים התיאורטיים לבין היבטים המעשיים באופן כללי. ההכשרה בחינוך המיוחד מקנה ללומדות תעודת הוראה בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד. בשנה ב' נלמדים ששה קורסים בחינוך המיוחד וההתנסות היא בגנים רגילים בדגש על ילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים בגן. בשנה ג' ההתנסות היא בגני חינוך מיוחד וניתנים קורסים נוספים בחינוך מיוחד. אם זאת, בהתייחסות להערת הוועדה, ייעשה מאמץ להדק את אלו במיוחד בנתיב לחינוך מיוחד. עד יוני 2018 – יגובשו שינויים בהכשרה בנתיב של החינוך המיוחד, שיבואו לידי ביטוי בשנת הלימודים תשע"ט.</p>	<p>לדאוג לחיזוק הקשר בין הלימודים התיאורטיים בתחום החינוך המיוחד לבין ההתנסות בפועל בלימודי ההכשרה בחינוך המיוחד</p>	
<p>בהתאם להערות הוועדה: ניהול גן מתקיים תוך כדי שיעורי ההדרכה. משנת תשע"ח הוא ייכנס לתוכנית ההדרכה בשנים א' (מסגרות לידה עד שלוש) ובשנים ב' + ג' בצורה יותר מובחנת. בכל הנוגע לעבודה עם הורים: בשנה"ל תשע"ז התקיים פיילוט והקורס נערך במהלך הקיץ לפני פתיחת שנת הלימודים בגן. נערך מעקב אחר הפיילוט ובעקבותיו נשקול שינויים ושיפורים. בשנת תשע"ח – יבנו תוכנית הכשרה לקשר גננת – ילד – הורים לאורך שנות ההכשרה כולן. אלה ייושמו בשנת הלימודים תשע"ט.</p>	<p>לשלב בתוכנית הלימודים היבטים מעשיים של ניהול גן, כולל מסגרות של לידה עד שלוש ולהתייחס לנושא קשר בין גננת להורים.</p>	

<p>בעקבות הערות הוועדה נעשו בשנת הלימודים תשע"ח שינויים בתוכניות הלימוד שחלקם נועדו למנוע חזרתיות ולאפשר לימוד משמעותי יותר. קורסים שהיו מפוזרים בין שנות הלימוד רוכזו לקורסים שנתיים תוך דגש על רצף התכנים. מהלך זה יסדיר את הרצף וימנע כפילויות מיותרות.</p>	<p>להבטיח רצף של לימודים בין הקורסים השונים ולהימנע מחזרתיות של תכנים בקורסים השונים</p>	
<p>שאלה זו מהותית ביותר ונוגעת בעיקר בקורסים של התמחות המדעים בגן. במהלך שנה"ל תשע"ז, גם בעקבות הערות הוועדה, נעשו מאמצים ליצור זיקה עמוקה יותר בין קורסי המדעים הדיסציפלינאריים לבין ההכשרה בגיל הרך. מנחה מהגיל הרך נפגשה עם המרצים הרלוונטיים מספר פעמים במהלך השנה לשם התאמת תכניות הלימוד לצרכי ההכשרה בגיל הרך. עם זאת, יש לקחת בחשבון שאחת המטרות של הקורסים הדיסציפלינאריים היא הרחבת ההשכלה של הסטודנטיות בתחומים אלה. במהלך שנת הלימודים תשע"ח ייעשה בירור מקיף גם בהתמחויות האחרות תוך הדברות עם המרצים הרלוונטיים והתאמת ההוראה לגיל הרך. ובנוסף, כחלק מהפדגוגיה החדשנית, נדאג לחיבורים ושיתופי פעולה בין מרצי דיסציפלינה לבין מדריכות פדגוגיות ומומחיות נוספות בגיל הרך באופן שיניב התאמה טובה יותר להכשרה בגיל הרך וללמידה שיתופית. במהלך תשע"ח ייווצר מודל עבודה שיתופי ראשון בין מרצי הדיסציפלינה לבין המדריכות הפדגוגיות. המודל הראשון יתקיים במקרא יחד עם מדריכות פדגוגיות של היצירתי; זאת במטרה להרחיב אותו לקראת תשע"ט.</p>	<p>לדאוג שכל הקורסים הדיסציפלינאריים מותאמים להכשרה בגיל הרך</p>	
<p>ההתנסות בשנה א' – בכל הנתיבים היא במסגרות של פעוטים ופעוטות, לידה עד גיל שלוש. עם זאת הסמכה לכתות א-ב יצאה מתוכנית הגיל הרך, בהתאם למתווה אריאב. (ראה בהמשך התייחסות להרחבת הסמכה).</p>	<p>להרחיב ולשים דגש על התנסות במסגרות של פעוטים ובכתות א-ב בהתאם לתוכנית הלימודים</p>	<p>פרק 4: הכשרה מעשית</p>
<p>ראו התייחסותנו בסעיף הקודם – תכניות הלימודים. מלבד הכנה לתפקיד הגננת, החל משנה"ל תשע"ח תיערך הכנה לקריירה בשיתוף עם דיקנט הסטודנטים. כך למשל יערכו סדנאות המכינות את הסטודנטיות בשנתן האחרונה בכתיבת קורות חיים, התנהלות בריאיון (במרכז סימולציה), התנהלות מול משרד החינוך וכדומה.</p>	<p>לתת מענה לתחושת הסטודנטיות והבוגרות לגבי החוסר בהכנה בפועל לתפקודן המקצועי והניהולי.</p>	
<p>במהלך שנת הלימודים נערכים שלושה מפגשים של כלל המדריכות הפדגוגיות של המחלקה. פגישות אלה נועדו לחדד את תפיסות העולם המשותפות של ההדרכה. בנוסף מתקיים שיח פתוח וולונטארי, אחת לחודש "שיח חכמות", העוסק בדילמות מתחום ההדרכה.</p>	<p>ליצור מסגרות התמחות פדגוגית ואקדמית משולבת למדריכות הפדגוגיות של המחלקה המאוחדת.</p>	
<p>בשנת הלימודים תשע"ח ייפתחו לראשונה שתי כתות של הרחבת הסמכה להוראה בכתות א-ב. מסלול זה מיועד לסטודנטיות שסיימו שלוש שנות לימודים. ימי הלימוד וההתנסות הותאמו לצרכי הסטודנטיות בשנה ד' (מצורף בנספח 3 הקול הקורא בנושא).</p>	<p>לדאוג להתאמה של הרחבת הסמכה לכתות א – ב</p>	

<p>התנסות בגן הילדים מהווה מעבדה לסטודנטיות בכל תחומי הלמידה. היא חשובה ומשמעותית לכלל הקורסים הדיציפלינאריים ולהדרכה הפדגוגית. עם זאת, קיימים קורסים שאין להם ביטוי מידי להתנסות בגן הילדים והם עוסקים יותר בגיבוש תפיסת עולם: כמו, פילוסופיה של החינוך, סוציולוגיה ועוד. בהתאם להערות הוועדה ייבחנו הקורסים השונים ותחודד ההתאמה להתנסות המעשית במהלך השנים. במהלך תשע"ח - ראשת המחלקה תבחן שוב את הקשר בין נושאי הקורסים לבין ההתנסות המעשית בכל אחד מהנתיבים ובכל אחד מהשנתונים. מהלך זה ייעשה בשיתוף המרצים, המדריכות והסטודנטים במחלקה.</p>	<p>להבטיח קשר בין נושאי הקורסים הנלמדים בכל שנה לבין ההתנסות המעשית</p>	
<p>נושא זה ייבחן בשנת הלימודים הקרובים תוך התייחסות לליווי אישי צמוד יותר של מדריכות חדשות.</p>	<p>כדאי לבנות תהליך קליטה אקדמי ופרופסיונאלי עבור מדריכות פדגוגיות חדשות וחסרות ניסיון פדגוגי בעלות תואר שלישי</p>	
<p>כחלק מיעד כללי של הפקולטה שהחל בשנה"ל תשע"ז ושעניינו הטמעת תרבות הערכה בפקולטה, נעשים מאמצים לשינויים בהערכת המועמדים והסטודנטים. שינויים אלו משליכים גם על הרמת האקדמית הנדרשת (כלומר על ההוראה ועל הלמידה של הסטודנטים). כך למשל הודק הקשר בין הוראה-למידה-הערכה תוך התייחסות לעמידה בסטנדרטים אקדמיים בכלל הקורסים בכללם קורסים מעשיים (הדרכה והתנסות). נושא זה ממשיך להיות על שולחנה של הפקולטה גם בשנת הלימודים תשע"ח. נערך מעקב מחקרי מלווה מתוך מטרה להסיק מסקנות ולשפר.</p>	<p>העלאת רמת הדרישות האקדמיות מהסטודנטים</p>	<p>פרק 5: סטודנטיות בוגרות</p>
<p>שילוב דילמות נעשה בשעורי הדרכה באופן קבוע ובסטאז'. בשנת הלימודים הקרובה יחל שימוש נרחב יותר במרכז סימולציה שהוא חלק ממרכז האמפטיה במכללה, במגוון מתודות שעוסקות בהעלאת דילמות מהשדה. תשע"ח - ייעשה שימוש נרחב יותר במרכז אמפטיה, בשיעורי הדרכה. במסגרת פגישות הצוות ילמדו כלי קונסולטציה (אוסטרוויל וכהן) ע"י ראשת המחלקה ואחרים כחלק ממתודות העוסקות בדילמות מהשדה.</p>	<p>שילוב יותר דילמות ובעיות מן העולם המעשי במהלך שנות הלימודים כדי להגביר את תחושת הביטחון המקצועי של הסטודנטים</p>	
<p>קיימת בעיית אישורי בנייה במכללה של הנגשה לבעלי מוגבלות, וזאת בשל פרויקט בניית מכללה חדשה העומד בפתח. אולם נעשים מאמצים גדולים להנגשת המבנים הקיימים ככל שניתן והתאמתם באחריות דיקנט הסטודנטים. כבר הקיץ המכללה קשרה שיתוף פעולה עם "נגישות ישראל" והיא נערכת לשיפור חלקי של הנגישות של כלל הסטודנטים, בהתאם להנחיות הות"ת.</p>	<p>לדאוג להנגשה לבעלי מוגבלות</p>	<p>פרק 6: תשתיות</p>
<p>קיימים בספריה מאגרי מידע מרובים ומגוונים. נושא המאגר המוצע ייבחן יחד עם מנהלת הספרייה החדשה.</p>	<p>לאפשר לסגל ולסטודנטים גישה למאגר המידע PsycNet</p>	

<p>כאמור קיים קושי עקרוני של מרחבים במכללה ונעשים ניסיונות רבים ברמה מכללתית לתת לו מענה. עם זאת המכללה נערכת לתת מענה לסגל בחדרי הספח שבספריה. חדר הישיבות בפקולטה לחינוך פתוח למרצים ולמדריכות הפדגוגיות</p>		
<p>כפי שמסרנו בפגישה שהתקיימה עם הוועדה, נושא ההערכה נמצא במהלך של שינוי בפקולטה כולה. כבר בסוף שנת הלימודים תשע"ז נראתה התפלגות ציונים מהימנה יותר עם זאת עדיין רמת הציונים גבוהה ואיננה משקפת לעיתים את השונות בין הסטודנטיות. יודגש שאינפלציה של ציונים בהשכלה הגבוהה היא בעיה עולמית. יחד עם זאת בשנתיים האחרונות אנו עושים מאמצים רבים להתמודד עימה. הטמעת תרבות הערכה הוא תהליך ארוך אשר החל, כפי שנכתב גם לעיל, בשנה"ל תשע"ז כחלק מהאג'נדה של דיקנית הפקולטה. בתחילת הדרך היה צורך להעלות את חשיבותה של ההערכה כחלק מהמעשה החינוכי בקרב כל סגלי המחלקות. לאחר שצורך זה הוכר כהכרחי, הוגדרו יעדים 'רכים' קצרי טווח, למשל: הידוק קשרים בין הוראה-למידה והערכה בקורסים השונים, קביעת סטנדרטים ברורים ושקופים ואחידים להערכה בקורסים דומים כמו להתנסות מעשית ולהדרכה פדגוגית, הרחבת מספר הכלים בעזרתם נאספת האינפורמציה לטובת הערכת הסטודנטים ועוד. הוגדרו גם תוצרים 'קשים' לטווח הארוך המתייחסים בעיקר להרחבת טווח הציונים (הורדת האינפלציה בציונים) כך שישקפו שונות בין הסטודנטים. מהלך זה ימשך גם בשנים הקרובים והוא מלווה במחקר. באופן ספציפי במחלקה לגיל הרך, נערכים דיונים בקרב המדריכות הפדגוגיות המעידים על שינוי במגמה. יחד עם זאת, כפי שנכתב לעיל, יש צורך בהמשך עבודה גם בשנת תשע"ח והרחבתה לקורסים הדיסציפלינאריים. במהלך תשע"ח – ירחבו כלי ההערכה, דרכי הערכה ושקיפותם לסטודנטים בהדרכה פדגוגית ובהתנסות. ישיבות צוות בכל סמסטר יעסקו בכלי משוב ובטווח הציונים שניתן בכתות. בקורסים דיסציפלינאריים דומים תימשך הקפדה על האחדה של הסטנדרטים להערכה ושקיפותם לסטודנטים.</p>	<p>לקיים מנגנון הבוחן את הצדקת רמת הציונים הגבוהה אצל כלל הסטודנטים. בעקבות זאת יש לדאוג שציוני הסטודנטיות ישקפו את השונות ביניהן.</p>	<p>פרק 7: איכות ההוראה</p>
<p>על פי מתווה אריאב, מתקיימים בתוכנית שני סמינריונים. משנת הלימודים תשע"ז נערך פיצול בין השנים בהן הסטודנטיות כותבות סמינריון: בשנה ג' ובשנה ד' (לעומת שניים בשנה ד'), זאת כדי לאפשר להן העמקה ראויה והתמסרות למחקר ולכתיבה. הסטודנטים והמרצים מדווחים על יעילות השינוי. הסמינריונים מגוונים בגישות המחקריות: איכותניות, כמותיות ועיוניות. כולם כוללים קריאת מאמרים מחקריים גם באנגלית. נציין, כי מלבד הללו שהנושא של טיפוח כשירויות הבעה וכתיבה אקדמית ראויה, מודגש במסגרת קורסים ייעודיים (כתיבה אקדמית, קריאה מונחית) ובשילוב בקורסים דיסציפלינאריים. זאת במסגרת שינוי פדגוגי רחב היקף שמובל על ידי דיקנית הפקולטה מזה 4 שנים. עם זאת, אנו ערים לכך כי למרות הקורסים השונים המקדימים לכתיבת הסמינריונים ואשר אמורים לתמוך בהם (תיאורטית, אמפירית וכן מהפן של כתיבה אקדמית) עדיין קשה לסטודנטיות לחבר את הכל יחד ולהביא לידי ביטוי את הנלמד בכתיבת הסמינריון.</p>	<p>לתמוך ביכולת המחקרית הנדרשת מהסטודנטים. הכנה כזו צריכה לכלול פיתוח הבנה מחקרית, סדנאות כתיבה אקדמית, קריאת מחקר באנגלית, הכירות והתנסות במגוון מתודות בסמינריונים המחקריים ומודעות לסוגי מחקר המתאימים לחקר ההתנסות.</p>	<p>פרק 8: המחקר</p>

<p>נושא זה ייבחן לעומק בשנה הלימודים תשע"ח כחלק ממהלך כלל פקולטתי במחלקות הנוספות בפקולטה. באוקטובר 2017 – יוצגו עבודות סמינריוניות מצטיינות בספרייה, לעיון הסטודנטים ולעידוד כתיבה אקדמית.</p>		
<p>הרשות למחקר והערכה הפועלת במכללה מקצה משאבי זמן ותקציב לטיפול סגל אקדמי חוקר וכותב. משאבים אלו ניתנים לתמיכה במחקר, ביצוע ניתוחים סטטיסטיים ואחרים, בכתיבת מאמרים, להשתתפות בכנסים בארץ ובחו"ל ועוד. משאבי אלה נוצלו כבר בשנת הלימודים תשע"ז ע"י שמונה מדריכות מהנתיב היצירתי וראשת המחלקה – בהצגה של מחקר משותף (הוזכר לעיל) בכנס בחו"ל. נציין עם זאת, כי שלא כמו באוניברסיטאות התמיכה בסגל חוקר במכללות להכשרת מורים איננה בשעות בפועל ולכן הסגל חוקר את עבודתו אך בזמנו הפרטי.</p>	<p>לבנות תשתית לעריכת מחקר בקרב סגל הגיל הרך: להקצות לסגל זמן למחקר, תקציב לצורך השתתפות בכנסים ארציים ובין לאומיים, תמיכה בכתיבה, תמיכה בביצוע ניתוחים סטטיסטיים וכו'</p>	
<p>לקראת תשע"ח יחודד הקשר בין פעילות מחקרית לבין דרגות קידום, זאת במסגרת קידום סגל אקדמי. ראה סעיף 2 התקציב לטיפול סגל מוגדל כל העת והוגדל גם בשנה"ל תשע"ח, אולם אין שעות ייעודיות למחלקות ובכלל זה למחלקה לגיל הרך.</p>	<p>חשוב להבהיר לסגל של המחלקה את הקשר בין פעילות מחקרית לבין דרגות קידום. להגדיל את התמיכה במחקר של חברי סגל הגיל הרך, הן בתקציב מחקרי והן בתנאים הנדרשים לצורך ביצוע מחקר.</p>	
<p>המחלקה מעודדת שילוב מחקר יישומי של חברי הסגל עם הסטודנטים. בשנת תשע"ז נכתב מאמר משותף של סטודנטים והמדריכה הפדגוגית מהנתיב היצירתי יחד עם ראשת המחלקה, אשר כאמור הוצג גם בכנס בינלאומי. המאמר בתהליך פרסום. מלבד זאת מתכננת ראשת המחלקה מהלכים דומים יחד עם צוותי הנתיבים האחרים במחלקה הכוללים גם סגל ליבה וגם סגל פדגוגי חדש. בשנת תשע"ח – יתפרסם מאמר נוסף משותף לסטודנטים ומרצים. כמו כן, תבנה במה לפרסומי סגל המרצים והמדריכות. במסגרת כנס מחקרי מרצים, בתחילת שנת הלימודים, מוקדש מושב מלא להצגת ממצאי מחקר של סגל ההדרכה הפדגוגית של הגיל הרך.</p>	<p>לעודד שילוב מחקר יישומי של חברי הסגל והסטודנטים במשולב עם התנסותם במערכת החינוך בפועל. לקדם שילוב מחקרי בין סגל ליבה לבין סגל פדגוגי חדש במחלקה.</p>	

נספח 1: ליווי אישי למרצים – מידע כללי

10/09/2017

היחידה לקידום ההוראה

ליווי אישי למרצים – מידע כללי

במסגרת המאמצים לעודד תהליכי התפתחות מתמידים בקרב מרצות ומרצי המכללה נפתחת האפשרות לקיים תהליכי ליווי אישיים לצורך למידה והטמעה של דרכי הוראה חדשניות, כלים ייחודיים וכד'. באמצעות ליווי של עמית, מומחה בתחומו, ניתן יהיה להטמיע מתודה חדשה בקורסים במכללה, תוך התייחסות להקשר ולתחום הידע הייחודיים להם.

ליווי מסוג זה יערך בצמדים (או בקבוצות קטנות) שבהם מרצה בעל/ת ידע וניסיון משמעותיים במתודה ייחודית עובד עם מרצה המעוניין/ת להטמיע מתודה זו בקורסים שלו/ה. הקשר יכלול היכרות עם המתודה מחד ועם הקורס מאידך (כולל כניסה לשיעור במידת הצורך), חשיבה משותפת על אופני ההטמעה וליווי ביישום. תהליכים מסוג זה שכבר נערכו במכללה התבררו כיעילים ומספקים מאד עבור שני הצדדים. מדובר בהזדמנות יוצאת דופן להתפתחות מקצועית במסגרת קשר אישי וקרוב עם קולגה, המייצר מפגש ייחודי ומרתק. השפעותיו בדרך כלל חורגות מהציפיות הראשוניות ומייצרות אדוות והשראות גם על הסביבה המקצועית הקרובה.

תהליכי ליווי אישיים לשיפור ההוראה יזכו להכרה פורמלית על ידי המכללה. העמית המונחה יזכה בתעודה מהיחידה לקידום ההוראה שתיכנס לתיק האישי ותוכר כהשתתפות במסגרות של התפתחות מקצועית לצורך קביעת דרגות קידום. העמית המנחה יוכר כמי שתרום לאיכות ההוראה במכללה ובנוסף יזכה לתגמול כספי עבור התהליך (בהתאם לשעות הליווי המאושרות, לפי תעריף של 200 ₪ לשעה, ועד לתקרה של 10 שעות ליווי). לצורך קבלת תעודה ותגמול כספי, יש לקבל אישור כתוב מראש לתהליך הליווי מרכז היחידה לקידום ההוראה. כמו כן, בסיום התהליך ישלחו העמיתים השותפים לתהליך דוח משותף קצר המתאר את התהליך ואת התוצרים.

ניסים אבישר – רכז היחידה לקידום ההוראה, nissim.avissar@smkb.ac.il

נספח 2: מצורף כקובץ נפרד

נספח 3: הרחבת הסמכה לכיתות א'-ב'

תכנית להרחבת הסמכה לסטודנטיות במחלקה לגיל הרך לתעודת הוראה לכיתות א'-ב'

הרחבת ההסמכה להוראה בכיתות מקנה תעודת הוראה בכתות א-ב. בבסיס התוכנית קיים רציונל הוראה בגיל הרך חטיבה אחת, מלידה ועד גיל 8. גישה זו רואה את הכתות הצעירות של בית הספר כרצף התפתחותי של הגיל הרך, גם כשההוראה מתקיימת במערכת חינוכית נפרדת מגן הילדים. מורה אשר עברה תהליכי סוציאליזציה מקצועיים בגיל הרך תוכל להתבונן על תהליכי הלמידה של הילדים כתהליך התפתחותי רציף המגשר בין הלמידה הלא פורמלית בגן הילדים לזו הפורמלית בכתות א-ב.

קהל היעד: סטודנטיות בוגרות שנה ג' מהנתיב היצירתי והנתיב הדיאלוגי.

תנאי קבלה: סיום כל חובות שנה ג' בהצלחה.

היקף השעות: 12 שעות שנתיות הכוללות התנסות בבי"ס, הדרכה פדגוגית, הוראת מתמטיקה והוראת קריאה.

שכ"ל: 50% משכר לימוד מלא.

הרשמה: תתחיל במהלך אפריל 2017.